

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2024

Nr 13

LANDSKAPSLAG

om Ålands tvistenämnd för energimarknaden

Föredragen för Republikens President¹ den 26 januari 2024

Utfärdad i Mariehamn den 1 februari 2024

I enlighet med lagtingets beslut² föreskrivs³:

1 §

Uppgifter

Ålands tvistenämnd för energimarknaden, nedan kallad nämnden, är ett oavhängigt och opartiskt organ som behandlar elmarknadstvister som anhängiggjorts av andra slutkunder än konsumenter.

Bestämmelser om energimarknaden finns i landskapslagen (2015:102) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftning om elmarknaden samt i de förordningar som utfärdats med stöd av landskapslagen.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *slutkund* en kund som köper el för eget bruk,

2) *konsument* en konsument som avses i konsumentskyddslagen (FFS 38/1978),

3) *elföretag* en fysisk eller juridisk person, med undantag för slutkund, som bedriver åtminstone en av följande verksamheter: produktion, överföring, distribution, aggregering, efterfrågefleksibilitet, energilagring, leverans eller inköp av el och som ansvarar för kommersiella arbetsuppgifter, tekniska arbetsuppgifter eller underhåll i samband med dessa verksamheter.

3 §

Behörighet

Nämndens uppgift är att ge rekommendationer om hur sådana enskilda tvister mellan elfö-

retag och slutkunder som inte är konsumenter bör lösas enligt upprättat elavtal. Avtalet ska vara upprättat i enlighet med vad som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftning om elmarknaden.

Nämnden är inte behörig att handlägga ärenden som hör till Ålands energimyndighets behörighet, om vilka det föreskrivs i landskapslagen (2015:103) om Ålands energimyndighet.

Nämnden kan ge utlåtanden till domstolarna när dessa behandlar ärenden som hör till nämndens behörighet.

4 §

Medlemmar och föredragande

Landskapsregeringen utnämner medlemmarna i nämnden med minst tre och högst fem medlemmar. Bland dem utser landskapsregeringen en ordförande och en vice ordförande. Ordföranden eller vice ordföranden vid förfall för denne, leder nämnden och svarar för dess verksamhet.

Landskapsregeringen utnämner för nämnden två ersättare som inte är personliga. Uppdragen tillsätts för en viss tid som är minst fem och högst sju år. Samma person kan utnämnas till ett nämnduppdrag för högst två mandatperioder i följd.

Nämndmedlemmarna och ersättarna ska ha sakkunskap inom förvaltningsfrågor och god kännedom om energifrågor.

Landskapsregeringen utnämner vid nämnden en eller flera föredragande i bisyssla.

¹ Lagens 4 § 3 mom. andra meningen har förordnats att förfalla.

² LF nr 28/2022-2023,

FNU bet. nr 23/2022-2023

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944, EUT nr L 158, 14.6.2019, s. 125

5 §

Tjänsteansvar och jäv

Nämndmedlemmar och föredragande handlar under tjänsteansvar. De ska i sitt uppdrag vara oberoende av energiföretag, får inte höra till förvaltningsråd, nämnd, fullmäktige eller revisorer för ett företag i energibranschen och får inte vara anställd av ett företag i energibranschen.

Bestämmelser om jäv för tjänstemän finns i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

6 §

Inledande och beredning av ett ärende

Ett ärende inleds vid nämnden genom en skriftlig eller elektronisk ansökan.

Ett bemötande av ansökan ska begäras av sökandens motpart. Detta är dock inte nödvändigt om ansökan vid beredningen av ärendet konstateras vara uppenbart grundlös.

Nämnden får behandla ett ärende också när ett i 2 mom. avsett bemötande inte har lämnats in.

Under beredningen av ett ärende ska förlikning eftersträvas och vid behov ska ett förslag som främjar förlikning läggas fram. Under beredningen får det också föreslås att sökanden avstår från sitt krav på handläggning av ärendet om det med beaktande av tillämplig lagstiftning, rättspraxis eller nämndens beslutspraxis är uppenbart att nämndens rekommendation i ärendet kommer att gå emot sökanden.

7 §

Utredning av ett ärende

Nämnden får i syfte att utreda ett ärende höra sakkunniga, inhämta utlåtanden och andra utredningar samt förrätta syn.

En person som står i sådant förhållande till en part eller till saken att personens trovärdighet äventyras får inte anlitas som sakkunnig.

8 §

Avstående från behandling av ett ärende

Om det är känt att ett ärende har inletts eller avgjorts vid domstol, får nämnden inte behandla det.

Nämnden behöver inte behandla ett ärende, om

- 1) en rekommendation i ärendet förutsätter att muntliga bevismedel används,
- 2) ärendet har inletts eller avgjorts utanför domstol i något annat organ för lösning av tvister,
- 3) sökandens motpart är i konkurs,

4) det inte är ändamålsenligt att behandla ärendet i nämnden på den grund att ärendets komplexitet gör det svårt att utreda.

Ett beslut om att inte behandla ett ärende fattas av ordföranden eller vice ordföranden. Om nämnden inte behandlar en ansökan som har getts in till nämnden ska sökanden och sökandens motpart ges ett motiverat beslut om ärendet.

Om en sökande återkallar sin ansökan förfaller behandlingen av ärendet i nämnden.

9 §

Behandling av ärenden i nämnden samt beslutsförhet vid sammanträde

Ärendena behandlas vid nämndens sammanträden på föredragning och utifrån skriftligt material. Som föredragande verkar en till uppgiften förordnad föredragande vid nämnden.

Nämndens sammanträde är beslutfört när ordförande eller vice ordförande samt minst två andra medlemmar är närvarande.

10 §

Behandling av ärenden i andra fall

Ordföranden eller vice ordföranden får ensamma behandla ett ärende på föredragning om den som handlägger ärendet och föredraganden är eniga om beslutet och

- 1) nämndens beslutspraxis i likartade ärenden är vedertagen,
- 2) samma tvistefråga har avgjorts genom ett tidigare beslut av nämnden eller
- 3) ärendet är uppenbart ogrundat, av ringa betydelse eller klart i fråga om sak och enkelt i rättslig mening.

11 §

Rekommendation om hur ärendet bör handläggas

En rekommendation ska ges skriftligen med motivering senast 90 dagar från det att nämnden har haft tillgång till allt det material som behövs för att behandla ärendet. I ytterst komplicerade tvister får nämnden enligt prövning förlänga fristen med ytterligare högst 90 dagar. Parterna ska då underrättas om att fristen har förlängts samt om den uppskattade tidpunkten för när en rekommendation kommer att ges.

12 §

Omröstning

På omröstning vid nämndens sammanträden tillämpas 23 kap. 1, 3–6 och 8 § i rättegångsbalken (FFS 4/1734).

13 §

Rekommendationens natur och besvärsförbud

Nämndens beslut till rekommendation är inte verkställbart och har inte samma rättsverkningar som ett förvaltningsbeslut eller en dom. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär. Handläggning vid nämnden utgör inget hinder för att föra ärendet till en behörig myndighet eller till en allmän domstol för prövning.

Nämnden ska när den informerar parterna om sitt beslut till rekommendation samtidigt nämna det besvärsförbud som anges i 1 mom. samt det faktum att nämndens beslut är rekommendationer.

14 §

Ersättning till landskapet för utredningskostnader

Om nämndens rekommendation till viktigaste del är ofördelaktig för ett elföretag som är svarande eller för någon annan part på elmarknaden ska nämnden i rekommendationen ange hur stora kostnader landskapet har orsakats genom att utlåtanden och utredningar har inhämtats i ärendet och syn förrättats.

Om ett elföretag som är svarande eller för någon annan part på elmarknaden för vilken en rekommendation varit ofördelaktig inte följt

rekommendationen och förlorar en rättegång i samma ärende ska domstolen, om den fått kännedom om rekommendationen, förplikta elföretaget att ersätta landskapet för de kostnader som avses i 1 mom. Ersättning behöver inte dömas ut eller får dömas till ett lägre belopp, om ersättningsskyldigheten med hänsyn till de omständigheter som har kommit fram i ärendet vore oskäligen eller om det har funnits grundad anledning till rättegången.

15 §

Partskostnader

Ingen avgift tas ut för utredning och handläggning av ett ärende vid nämnden. Parterna svarar själva för sina kostnader.

Den ersättning som nämnden rekommenderat enligt 14 § 1 mom. ska vid prövning av ärendet i domstol jämföras med rättegångskostnader enligt 21 kap. i rättegångsbalken.

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2024.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Mariehamn den 1 februari 2024

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Camilla Gunell
föredragande minister

